

AKATALPA

Haziran 2021 - Sayı 258

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Mehmet Mümtaz TUZCU

EKS –VAY –Zİ

Sizler aşkı tanımadan evlendiniz, dediler eks - vay - zi veletleri. Oysa acımasız nöbetleri sarsıp duruyordu bizleri de eski zaman sevdalarının. Akçay' da, Gümüldür' de, Karaburun' da.

Tetikçi faylar gibi sakrayıp duruyorduk Akmazdere'de, Küçükkale'de, Koşuyolu'nda.

Denize koşut olanlar farklı yaşıyorlardı aşklarını, dik olanlar başka türlü. Aşklar ülkesiyiz çünkü.

Doğru, evliliklerin çoğu aşk üstüne bina edilmiş değil; ne ki sizler değilsiniz, siz komik çocuklar, aşkın mucitleri.

Bu notum sana gelsin 49 kocalı Hürmüz !

Arapbağı'nda her güz

Hala nar topluyor kasım güneşlerinde

Yadsıdığınız aşkların kızgın pençeleri

Menteşe'nin akçıl gülü

Kırk yıldır bendenize sevgili

Aşk vardı elbette, geri tepen o kundak, o sevda belekleri
Sonra çokbilmişler geldiler dünyaya, ukala dümbelekleri
Ne kalanı ölçebilen ne de kayıp gideni

Ağmaz, ağdırmaz elekleri

Elektronik Kaos'un

Şubat 2021

Hüseyin Alemdar, Hicran Aslan, Cansu Aydın, Süreyya Ş. Aydınhan, Ali Asker Barut, Atnan Başkesen, Şener Beyter, Ramis Dara, Deniz Dengiz, Ahmet Şerif Doğan, Aynur Dursun, Osman Serhat Erkekli, Hakkı Engin Giderer, Hüseyin Hatipoğlu, Nihan Işiker, Selami Karabulut, Muammer Karadaş, Zabit Karaköse, Hüseyin Korkmaz, Hava Avcı Köseoğlu, Salih Mercanoğlu, Volkan Odabaş, Şennur Öz, Dilek Özkan, Hüseyin Peker, Esra Sağlık, Mehmet Sarsmaz, Muharrem Sönmez, Halil Şahan, Kazım Şahin, Ertuğrul Tiryaki, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Yeprem Türk, Hasan Varol, Ümit Yıldırım, İrfan Yıldız, İsmail Güney Yılmaz, Reha Yünlüel.

Ali Asker BARUT

ÖZELEŞTİRİ ŞİİR

Bir sudan öğrendim mahcubiyeti
Dalgınlığı susan bir dağdan
Alınganlığı çiçeklerden öğrendim
Bir ay altında uzun kaldım
Bu kırılğan yüreğim ondan

Yeprem TÜRK

U

Yalnızın gurbetine Allah; türküler, ilahiler aşağı iner. Ölüm bile bu kadar türkü bilmez. Yalnızlık, kalbin en yüksek tepesine çıkar, türküsünü dünyaya söyler. Yalnızın göğsü sıla taşı gibidir. Bir yudum o tastan, bir parça içli o ezgiden.

Tanrı beni yalnızlığa emanet etmiş. Yalnızlık: Benim velim. Bekadan başka döneceğim bir evim de yok. Hayatım yalnızlıklarda ve yurtlarda geçti. Yetiştirme yurtlarındaki öksüzlerin içli kametlerini iyi bilirim. Onların anasızlıkları öyle belli ki. Ama yine de gülümsetirdi bir şey onların namaz ve simalarını. Belki o tebensümler de Allah'ın gizli bir vaadinin içten gıdıklamasıydı.

Gelirlerdi, daha sabi yaşta. Yatmak için buz gibi demir ranzalarda. Bürürdü Rahman; onları kendi zırhı ve rahmet kumaşıyla da. Gözyaşları benzerdi onlarda, ruhanî bir ağaçtan düşen yapraklara.

*
Bazen öyle kimsesizdir ki insan, çevre denen kavram kaybolur; dışın biter, içine düşer gölgen. İnsana içinden gelen mektuplar olur, onları okumaktır tesellin. Ve çok kere bir nostalji kalıbı içinde şekillenir, hüznün. Ve bu iyidir. Tedavi eder. Nostaljiyi küçümsemeyin, en azından ihtiyarlara olan saygıyı artırır. Ne de olsa ataların geçmiş izleri, onun sulbü için geçmişin eğilerek geçilen yerleridir. Nostalji gelir bazı geceleri, evin yalnız adamına masal anlatır; ev geçmişin berrak sularında ipi kopmuş sandal gibi olur. Ne diyeyim, kolay da zor da olsa yalnızların işleri; dilerim bulunsun içlerinde kırkların, yedilerin yürekleri.

Saat gecenin 12'si. Sabahtan beri dünyadayım. Beş ezan dışında bir şey duymadım, görmedim. Bir de gökleri: O lavanta kokulu fiziği. Ceketim güzeldi belki ben fark etmeden bir melek geldi ceketimi de beğendi. Köşedeki tabakta ekmek, zeytin... ve su kendince bir hayat yaşadı. Fatıha'nın, Tebbet'in konusu vardı ayrıca üstümde. Genzimdeyse çocukluğumdan kalma bir Sübhaneke tadı.

Şimdi bende nedir yalnızlığın yeri? Derim ki: Yalnızlık benim için uçsuz bucaksız ve ışıltılı yollarda giden, Allah'ın bir kamyoneti. Kasasındaysa yüreği soğutan bir cennet resmi; yollar öte akar gider, üstünde dağların serin yeli.

ESKİL BİR COĞRAFYANIN BÜYÜLÜ ŞİİRİ

Halil ŞAHAN

MİLAT DİYE BİR ŞEY YOKTUR

*Neren acıyorsa oraya bas
aha Kars, aha Posof, aha Ardahan*

*Neren kanyorsa oraya bas
aha Ağrı, nam-ı diğer Ararat*

Dört çivi. Çehar mih. Çarmih

*İşit onu, soğur, ezberle
nihayet bir cümledir insan
bir harfler silsilesi, bir mecaz
bir aşk-ı mecaz*

*Nihayet bir cümledir hayat
bir ah'lar silsilesi, bir figan
bir nar-ı figan*

Duy, hisset onu. Aha Adilcevaz

*Değil midir ki ikisi de birbirinden makul
bir parmak işaretidir red ve kabul
incelt, daha bir incelt sesini
şerh düş, derkenar çık
sual et*

*Vakui nasıl tarif edilir
ya da Uçmağ
ya da Cennet
ya da Bihuş, Valhalla, Dilmun?
Soyun, yum gözlerini. Aha bir nefes ötede
Balasagun, o mengü şehir*

*Bahane diyorum bir bahane bul
diz çök, ayaklarına kapan
yalvar, burnunu çek, ant iç
en sevdiklerinin üstüne*

Gönül ki farıamaz, denir

*Bahane diyorum bir bahane bul
gözlerine sokul
gözlerine ağ, gözlerine tüne
gözlerinde yun, gizli bahanelerini yeşert
yüreğini çıkarıp at önüne*

*Gönül ki bir top kılıptan
sarılınca açılmaz, denir*

İşit onu. Kalburdan, elekten geçir

*Nihayet bir parmak işaretidir
tehcir: Beytüşşebap ya da Arapgir
ya da Darende*

Dört çivi. Çehar mih. Çarmih

*Ülkesini nasıl unuttur insan
Bencileyin bir şaman hem de*

Laf, tevatür, elbette yalan

*Uğuldayan o Kaf, hâlâ içinde
uğuldayan dumandan uğuldayan
o dağ...*

Yurdunu nasıl unuttur insan!

Hüseyin Ferhad (*Nihayet Bir Cümledir İnsan*, 2019, YKY, ss. 16-18)

Hüseyin Ferhad'ın Doğunun efsunlu topraklarından derleyip getirdiği bu şiirinin, önce elbette adından başlamalıyım: “Milat Diye Bir Şey Yoktur”

Okurun anlayışına (zihin) ilk çarpan bir karşı çıkış, bir itiraz. Bilindiği gibi, milat, Hz. İsa'nın doğum gününü anlatan Arapça bir sözcük. Ama başka anlamlar da birikmiştir onda; örneğin başlangıç da bildirir, takvimin başlangıcı gibi. Zaman bakımından tam bir örtüşme olmasa da da Hıristiyanlığın başlangıcıdır da.

Ayrıca milat kavramında, bir donmuşluk, tutuculuk da söz konusudur.

Peki, bu başlık bunların hangisine karşı çıkıyor?

Bence hepsine de!.. Çünkü şairimiz için belli bir toprak parçasındaki gelmiş geçmiş tüm uygarlıklar, dinler önemlidir, bir tanesi değil.

Bir kere şairimizin karşısında seslendiği biri var. Belki bazen kendi kendine de sesleniyor izlenimi uyandırır da şairimiz okuruna sesleniyor. Onu bilgilendiriyor, uyarıyor, yöneriyor; giderek yer yer ona buyruklar veriyor. Sanırım amacı okurunu büyümlü bir şiir ortamına çekmek.

İlk ikiliğe bakalım:

*“Neren acıyorsa oraya bas
aha Kars, aha Posof, aha Ardahan”*

“Aha” gösterme anlamlı bir sözcük. Halk ağzından alınma. Görüş alanındaki varlıkları gösterirken kullanılır daha çok. Burada da Kars'ın, Posof'un ve Ardahan'ın anlatan ve anlatılan kişilerin görüş alanında olduğu anlaşılıyor. Öyle olduğuna göre bu kişiler yukarıda bir yerdeler demektir. Kısacası okur, kanatlanıp göğe ağmış durumda. Şairimiz, adını andığı kentleri eğretileme yoluyla birer sağaltıcı da yapıyor. Ağrıyan yere basılan birer ilaç.

İkinci ikilik:

*“Neren kanyorsa oraya bas
aha Ağrı, nam-ı diğer Ararat”*

Aynı anlam olguları bu dizelerde de söz konusu. Tek fark, iki sözcüğün değişmiş olması. Birinci ikilikte “ağrıyan” olan sözcük, ikinci ikilikte “kanayan” olmuş. Ve ikinci ikiliğe Emenice “Ararat” adı da eklenince çağrışım ağı genişliyor bu ikiliğin.

Beşinci dize tek başına bir bölüm ve bir açıklama içeriyor:

“Dört çivi. Çehar mih. Çarmih”

Çarmih, bilindiği gibi Hz. İsa'yla ilgili bir kavram. “Dört çivi” Türkçesi, “Çehar mih” Farsçası; Çarmih ise evrensel olanı.

Dolaştığı, ki ben bunun uçarak olduğunu düşünüyorum hep, coğrafyada acıya ve kana da rastlayan şairimiz, yazgı benzerliği olan Hz. İsa'yı anımsıyor. Ve sanırım duygularında değişiklikler oluyor: Başlıkta karşı çıktıklarını okuruna önermeye başlıyor.

*“İşit onu. Oku, soğur, ezberle
nihayet bir cümledir insan*

*bir harfler silsilesi, bir mecaz
bir aşk-mecaz”*

Bunlar elbette dinsel telkinler değil, olamaz da; çünkü şairimiz bir şaman. Şairimizin yapmak istediği bir insanlık iletişimi. “*nihayet bir cümledir insan*” dizesinin anlam yükü bu aslında.

Ayrıca bu dizedeki “cümledir” sözünde tevriye olduğu kanısındayım. İnsanoğlunun hem özet olarak anlatılabileceğini hem de türlü değerlerin bir bütünü olduğunu anlatıyor bence.

Bir başka açıdan; Hz. İsa'nın özünde insan olduğunu da vurguluyor gibi.

“Duy, hisset onu. Aha Adilcevaz”

Bu dizede, şairimizin, okurunu dinsel ortamdan çekip belli bir bölgeye taşımak istediğini duyumsar gibiyim. Hem duymasını hem hissetmesini istediği Adilcevaz bence.

Adilcevaz; kişilere göre değişebilecek çağrışım sesleri taşıyor: A-dil; ce-vaz.. Tarihsel çağrışım yükü de var elbet.

Şairimizin, okurunu kanatlandırarak gezdirdiği bölge, çok zengin tarihi olan bir bölge. Değişik uygarlıklara beşiklik etmiş, birçok inancın; acının ve sevincin yaşandığı yeryüzü parçası. Orda şairimiz insanlığın genel var olma serüvenini görüyor ve bunu okuruna duyumsatmak istiyor.

Bu insanlık serüveni; bir Cennet arayışı aslında. Ve şairimiz çok uzak bir yerden Aztekler'in cenneti Vakui'den başlıyor. Bunu serüvenin evrenselliğine dikkat çekmek için yaptığını sanıyorum. Ortaasya halklarının Uçmağ'ı, Arapların Cennet'i Kürtler'in Bihuşt'u, Sümerler'in Dilmun'u sayılıp döküldükten sonra yine uzaklara gidiliyor. Vikingler'in Valhalla'sına.. Bunların hepsi de birer cennet adı.

Şairimiz birden kendine seslenmeye başlıyor:

*“Bahane diyorum bir bahane bul
diz çok, ayaklarına kapan
yalvar, burnunu çek, ant iç
en sevdiklerinin üstüne”*

Gördükleri, duyumsadıkları sanırım şairimizi altüst etmiş. Bahaneler yaratarak bu açmazdan çıkmaya çalışıyor gibi. Ama tam orda tek bir dize giriyor araya:

“Gönül ki farımaz, denir”

Bu da günlük yaşamdan şiire taşınmış bir söz. Özellikle yaşlı belli bir sınırı aşmış kişilerin dillerinde pelesenktir. Sanırım bu sözü yineledikçe gönülleri tazelenip güçleniyor. Nitekim şairimiz de sonraki dizelerde bir aşk iklimine giriyor:

*“Bahane diyorum bir bahane bul
gözlerine sokul
gözlerine ağ, gözlerine tüne
gözlerinde yun, gizli bahçelerini yeşert
yüreğini çıkarıp at önüne”*

Yukarıdaki aşk çırpınılarında sonra şairimiz yine kanatlanıyor. Altındaki toprakları okumaya başlıyor. Acısıyla tatlısıyla, tevaturü ve lafiyla...

Ve bir masal söylemiyle, diyesim Kaf dağının uğultusuyla bitiyor şiir.

Hüseyin Ferhad'ın şiirinde bir vakitler eski sözcükler pek çoktu. Bu şiirinde de var, ama eskisi kadar değil. Sanırım bu şiirde olmaları da gerekiyor. Çünkü o sözcükler, anlattığı tarih ve kültür ortamlarının ürünü. Onlarsız anlatımın doğallığı da içtenliği de bozulur. Daha da kötüsü, bu şiiri şiir kılan büyümlü söyleyiş bozulur. →

Muharrem SÖNMEZ

EVE GELEN NEHİR

keskin ve sivri şeyleri kaldırmalıyım
sadece evin değil ruhumun da
ve çok dikkat etmeliymişim sözlerime
her yere bırakarak gülümseyişimi
en güzel yatağımı sermeliymişim kalbin dile kolay
ilk kez bu kadar heyecanlı ve sabırsız
şahit olacağım için en güzel tabiat olayına
deryaya kavuşmasını bir nehirin

bilmeden bildik seni
sevmenin bütün güzel etkilerini
eksik olan şeylerin kattıklarını bize
köşe koltuklarındaki yerini pembe yanaklarının
uykuya değil sana hasret oluşumuzu
düşündük ve uyandık hep seninle

adın ele geçirdi kalbimizi kolayca
teslim olduk her şeyiyle neşenin
bir nefes daha genişledik günbegün
bu ispatıydı olduğuna mucizelerin

belki daha iyi bir insan olurum
belki anlarım bu kez
nedenini çarpışındaki kalbin
ellerimin bu kadar çaresiz duruşunu
sürekli hareketini gökyüzünün
tek bir an bile hiç aksatmadan
bunca kötülüğe rağmen
belki bu defa kavrırım
gelişindeki zarafetini

birden kulak kesilirim o sese
çoğalır güvercinleri meydanların
her döndüğüm sokak senin
şehri ve göğsümü ikiye ayıran
dünya ve diğer şeyler
senin başladığın yerden başlıyorum
yeniden yaşamaya

annenle bir gece çok korktuk
geçer gibi endişe dağlarından
bulmak için sakın bir nehir yatağımı
annenin kanında bekledin kaç gün
şimdi bir nehrin kalbindeyiz
sen geleceksin diye büyüttük gözyaşlarını
sadece sevmek sana verebileceğimiz...

Hüseyin Ferhad eskiden beri şiirlerinde Ortadoğu'da, Ortaasya'da dolaşır. Anadolu'da da.. Zaten o, Anadolu'da bir derviş, Ortaasya'da bir Şamandır. Bazen Frenk illerine geçer, orada da bir cengaverdir.

Yukarıda açıklamaya çalıştığım şiirinde ise Doğu Anadolu'da dolaşiyor Hüseyin Ferhad. Bir ara Kafkaslara doğru uzanır gibi oluyor ama Aras'ı aşmıyor, Posof'tan çark ediyor.

Halilsahan44@hotmail.com

METİN ELOĞLU: YER GÖK İKİMİZCİLLİĞİ

Hüseyin ALEMDAR

Metin Eloğlu şiirini kendime yakın bulmasam da kışkırdığım, imrendiğim, selama durduğum bir şiir oldu *Hep* tadında, daima! Garip şiiri paralelinde kendi şiirini kuran Eloğlu, Garip şiiri gibi kendi mahalle kahvesine oturup birkaç eğlence mekânında kendi şiirini kuran bir şair de değildi. Dahası hayatın dilini yakalama kaygısı güderken de Dördüklü Tencere'den Odun'a, Türkiye Adresi'nden Yumuşak G'ye, *Hep*'ten Önce Kadınlar'a ortaya çıkan her şiiri küçük insanlara dair olsa da buluş ve sözdizimi yenilikleriyle yeni kalmayı başarmıştır Eloğlu Metin. Öyle ki bu şiirler bir yanıyla Garip'e tatlı sirke dökerken, bir yanıyla da "kalkık yaka" İkinci Yeni demekti; Oktay Rifat ve İlhan Berk şiirine çapraşık benzerlikte.

İlkin Orhon Murat Arıburnu'nun çok sevdiği bir şair olarak bildim Metin Eloğlu'nu. Uzaktan da olsa iki kez görme fırsatı buldum; kent kalabalığında bile asilliğini ve soyluluğunu gizler gibi. Bu yönüyle de sanki O. M. Arıburnu ile akraba gibiydi. İki çizgi dışı şairin sanki ortak yönleri de vardı o aralar; biri resimlendirilmiş şiir sergileri açarken diğeri gençliğinin geçtiği Çamlıca'da çiçeklerden esin ve el almış gibi resimle ilgiliydi. İkisinde de söz ve ip cambazlığı Galata'dan Üsküdar'a zıplamış gibiydi. Eloğlu ve Arıburnu yaşam ki yirmi üç bile değildi; İnce Elek ve Zampok Eyin Pi en çok sevdiğim şiirlerdendi. Hem şair hem ressam hem de söz cambazı olarak sonraki yıllarda Oktay Rifat, İlhan Berk ve Metin Eloğlu adında üç sivil şairin etkisinde kaldım; O. M. Arıburnu ise tüm bunların bendeki sinema karşılığı. Bu dört şair-ressam/cambaz arasında etki alanımın antenini İlhan Berk'e çevirsem de Metin Eloğlu'nu hiç unutmam, unutamam. Gelin görün ki, sonraki yıllarda sinema oyuncusu olan kızına "Şiir" adını veren Eloğlu öyle bir unutuldu ki, o unutulmuşun adı hem nisyen hem isyan yıllar geçtikçe! Unutulmuş ve isyanlar dünyası onun tuvalinde fon bile değildi oysa. Metin Eloğlu şiiri buluş ve incelik şiiri olmanın yanında, humor ve ironinin de doruk yaptığı bir şiirdi; dengesini de "öz" ve "içlem"le kuran kendinin ardılı bir şiir; benzersizliğin adresi bir şiir Türkiye'nin Adresi de olsa zamanla unutulabiliyormuş demek! Metin Eloğlu ki nisyandan yapıma göktaş 11 Ekim 1985'ten beri, bende.

Çocukluğu ve ilk gençliği Çamlıca ve Üsküdar'da geçse de şiir ve resim gençliğiyle söylersek Metin Eloğlu'nun ait olduğu sent ve mekânlar Beyoğlu-Asmalımescit-Yüksekkaldırım üçgeni aslında. Jestlerle ve buluşlarla özgün kıldığı şiiri Odun'la, Ayşemayşe ve Yuşuşak G ile vücut bulan Eloğlu şiiri vaktizamanın Beyoğlu mekânlarından beslenir. Bu beslenmenin arka planı Garip şiirini andırsa da, bu andırışın aksanı şair-ressam duruşuyla tam bir Metin Eloğlu jestidir. Bu jest yer yer de irkiliş demektir *Hep* tadında. Şiir ve resim aynı zaman irkiliş ve *sevişiklik* demekse Metin Eloğlu o gün bugündür aşklama tadında irkiliş demek: "*Bu yavaşaklı hangimizin gömleği/Dört düğmesi de çalıntı bakır/Avurdumda bomboş şeker/Gözlerimde sudan ürken kurbağa//Bakin bu neye benzer!*" Her ve *Hep* Metin Eloğlu şiiri ve resmi ki hem şiirce hem ay parçası; gündüzleyin ay, geceleyin güneştaşı. Günümüz şiiri az çok imaj ve sözcük zengini ise bu erkenci bolluk biraz da Eloğlu sayesinde. Gidip gelip "ilikli dizin" sayfalarına ve tuvaline selam durduğum eskideki "çokyeni" Metin Eloğlu sözlük denemem işte:

METİN ELOĞLU SÖZLÜĞÜ

Azıcık: Metin Eloğlu'nun ikimizciliği hiçbir şeye benzemez; çok'taki az, az'daki çok: "*İnsan kendini pek ödeyemiyor/Sen dur bende var!*"

Pencereden su dökken kim mi? Ah, kim bilir hangi eşim!

Boğum: Bir sen misin a gülüm, gül ve kanla sıkboğaz! Ayşemayşe, gel bir yudum daha içelim.

Canyumru: "Yakın gözlüğümü takıp da baktım/Gülde siyah var!" Siyah ki tancıl acı kalbin sarkacı.

Çengel: Her ağrı bir varlama. Eloğlu gitti güdeli, torunsuz dayılar Beyoğlu bahçesinde horoz otlatan.

Dipçik: Say ki öldüm/öldük akşam çakırlığında: "*Tüy bitti/İkimiz de dağbaşıyız!*" Boşluğa asılı tüfek, mosmor gece.

Erdişi: Ah! Binlik bozduranların bile yurdu değil bu güzel ve çirkin ülke; ey Eloğlu Metin! Bak işte, sözünde durmuyor o kadınlar da; kim kime geneşiyor, kim kime küs belli değil. Herkes kendine kurak, herkes kendine göç; sizden sonra bay Eloğlu.

Fal: Her fal bir fincan gece. Bak hele, sahibi için havlıyor telvedeki köpek bile.

Gidi/m: Kalbine bakıyorum da tırnaklarına bakamıyorum a postol, Tırnak altında bir ceset nasıl saklanır! Aşk da ölüm de gitmekle kalmak arası.

Yumuşak G: Dikkatli olmalı, şiir de şair de ölebilir vitaminsizlikten; Ahmet Hâşim de Cemal Süreya da olsanız nafile. Bkz. ne şairler ölmüş Ğ'sizlikten, dem ve demir eksikliğinden.

Hep: Eloğlu Metin olmak kolay mı, cancağzım; süt çalığı hiçliği çöze çöze damıtılır şiir denilen üstgerçek!

Isırık: Kuşlar otlarken denizde Kızkulesi'nindir haz ve haç.

İrkiliş: İşte içteki şiir; hem ipek hem kılıç.

Jeğen: Jilet yutmuş yeğen de kimdir deme, Tophane'den Üsküdar'a geçmektir biraz da İstanbul. "Burası neresi dayı" der, tanıdık bir ses Eloğlu şiirlerinden çıkmış gibi.

Kankıran: Kındaki kan, hem üvey hem üvez.

Ler, Lar, Lir: Baharın içine etti çiçeklerle keçiler. Kim'ler ikircikli, Yoğ'lar göçebe yitik, herkes biraz kim bi'Lir! Eloğlu Metin ki her şeyi bi-Lir/di!

Mor: Bana da kendine de kızma, gözlerime roman roman bakma a kadın; bunca şiiri ömrüme mosmor bakasın diye mi resmettim!

Noktalı Virgül: Aferin sana noktalı virgül! Ölüm değilsin hiç değilse.

Odun: Eloğlu idin işte "el" oldun Metin! Çamlıca kışı hiçbir şeye benzemez, ne Odun'lar biriktirdi vaktiyle. Şimdi ah, kırılacak üç parça odunun bile yok; bu yalnızlık senin!

Öpü: Sabah akşam koynumdasın, geceleri hariç. Yuvak yumuşak öyle bi' öpüyorum ki seni geceleri, Allah bile bendenizi eşcinsel sanacak.

Perende: Ah! Perişan bir Eloğlu Metin tabutta rövaşata yapsa ne çıkar, metin olsa ne çıkar!?

Rimel: Önce Kadınlar dedim, sonra da. Hele bir öl Orhon; o zamanlar anlarsın kadınları da kahrı da: Şiire ve resme rağmen her kadın yara ve yanık rimel.

Sevişik: Bunca sevişmeye rağmen ben zaten yoğunmuş, ötesi fincan gece; aşklama.

Şiirce/m: Her şair bir cem, her şiir bir cemevi; pardon bendeniz Metin'Çe!

Türkiye'nin Adresi: Ah, burda bile adresim aynı! Orda suya sabuna karıştınız biliyorum, neyse ki ölüm de ölmüş arkadaşlar da vefalı, ara ara mektupları geliyor. Kız Güzin, hele bak; bravo Sabahattin Kudret'e, hatırlayıp mektup yazmış!

BİR ABDAL KİTMİR

haşır neşir olmak zamanla
astarını yüzüne geri geri
altını üstüne banı banı
çiti çiti duru kuru ütü ütü
nehrine zehrini batırı batırı
birhamurda yoğurmak
geçmiş bugünü geleceği
aldığı kadar un
çektığı kadar su
mündemiç tuzu biberi
odanı topla
pancurlarını indir
ışığını kapa
tüm sevdiklerin
eksilmeden bir bir
söndür gözlerinin ferini
mışıl mışıl iyidir
haybeye atmasın kalbin
bağdaş kur da kurul içine
elceğzin almkazın toprak heybenin
herşey ve herkes ayaktaiken
çek kuyruğunu gitsin bre
en güzel yerinde
dibi tutmadan
bu evlere şenliğin
uyu da uyanma Kıtımir

şiihrâne

Ukde: Defterim de tuvalim de gökyüzüydü aslında; Eloğlu
oldum da Metin olamadım, ömrüm çok çabuk tükendi, göğü
ve maviyi silme güvercin tavanı yapmak istemişim, ah
yapamadım!

Üsküdarlama: Üsküdar kim biliyor musun Metin, pek sevgili
Nur Hanım! Galata Kulesi'nden Kız Kulesi'ne trivela ilk
şiiir gollerini sen atsan da kim bildi ki kıymetin!? Futbolun
zamane çocukları ezbere bilir
oysa trivelayı da Ricardo Quaresma'yı da.
Üsküdar Anadoluspor'da yavaşaklı yaka çubuklu forma
içinde top koşturan o yağız çocuk yok mu, ilkgençlik gibi
bu bendenizin Boyabatlı hâli.

Vefa: Bikoşu gittiklerim dahil her şey bivefa!

Yeldirme: Her kız teyzemin gençliği idi biraz da; fena halde
gençlik nedir onu da yaşadı bu Metin! Ömrümün tüm kızları
"güzel" ve "gece" kılığında eşkıyalardı. İyi ki de üç
eşkâlimden biri kırmızı kadın yılanı; kız görmeyeyim
anneme rağmen balıklama dalarım!

Zaaf: Ah! Yüz sebepli ölüm benimki. Seksen sekizini günah-
sevap terazisinde sevgili Allah dengeledi de on ikisi hâlâ
muallak taşında muamma! Kimilerince bir adım da hinoğlu,
bendeniz Metin Eloğlu!

Kısıklı, 18 Şubat 2021

16. ŞARKI

akşamüzeri doğduğunda gölgeler
buğday tarlaları hatırlatıyor aşkı
uyandırıyor sırtımı verdiğim otlar
ve lodosla gelen ıslak bir şarkı

işte, döndü diyorum çocukluğum
buğday tarlaları arasından kol açıp
hep bu şarkıyla dans eder biliyorum
gölgesini üç beş adım geride bırakıp

başaklar, tarla kuşları ve toprak
tanrım nasıl da aklıma yakın artık!
iki gölge aynı dalda iki güzel yaprak
arasında titreyerek açıyor ihtiyarlık

dışında ne varsa içimde taşıyormuşum
meğer kurdu, meğer kuşu, meğer iyiliği
kötülüğü ne varsa... akşamüzeri gölgeler
derleyip topluyor kalbimdeki eski bahçeyi

Şener BEYTER

HÜCREM

I
Tenin çözülüyor geceyi aydınlatan
Dağlar soyunuyor omuzlarında
Dönüp bakmıyorsun
Atların koşuyor telaşla
Ve gömülüyor
ağır

ağır
sulara

Çatladı mı rüyan
Narın dağılışına ağla

Yorgun bir düşsün artık
Sahipsiz göz kapaklarında

II
Göğün düğmeleri kuşlar bir bir çözüldüğünde
Şehveti bittiğinde uçakların
İşçiler güldüğünde zaman telaşına kapılmadan
Kelebekler uyuduğunda koynunda ağaçların
Kırgınlıklarda büyüdüğünde çiçekler...

Hücremde soyunsun ay ışığı
Ben güzelliğini hatırlayıp ağlayacağım.

BİR BAŞYAPITA ÇALIŞIRKEN

Hüseyin PEKER

Yücel Kayıran *Efsus'a Yolculuk*'u (Metis yayınları 2017) yayımlayalı dört yıla yakın geçmiş. Bazı kitaplar üzerinde "yıl" taşımaz. Sonsuza dek yürür, çünkü o kitabın çıkış ve yaratılış, sunuş noktasında "zaman" kavramı yok edilmiştir.

Çalışma hırslı, "felsefeyle ve toplumsal hayatla olan ilişkileri çoğu kez bir içe kapanışı, içten, dipten gelen, imge yüklü bir yapı oluşturmayı sağlamıştır." (Orhan Kahyaoğlu) Hemen işin burasında Y. Kayıran'ın tinsel yapısına girmeden edemeyeceğiz. Belki Yusuf Alper'in psikanalitik şiir çözümlerine benzer bir bakıştan yararlanacağız.

Şöyle ki: Baki Ayhan'ın "*çocukluğuna dönme yoluyla kendinde kalma arzusunda*" saydığı şiir, *Efsus'a Yolculuk*'ta da, bir ölçüde dingin bir dille; tarih içinde din, mitoloji ve sakin bir anlatımla su yüzüne çıkar. Uzun anlatımlı görünümüyle "*sakin atm çiftesi pektir*" görünümüyle sonuca ulaşmıştır; birçok açıdan şairin "*baş yapıta*" çalıştığı da göstergesidir. Çocukluğuna dönme yoluyla kendinde kalma arzusu; hoş bir deyim kanımca. Neruda'nın *Evrensel Şarkı*'da Latin Amerika tarihine yol açan uzun söyleyişlerle kapattığı destana benzer şiiri ile Nâzım Hikmet'in *Memleketimden İnsan Manzaraları*, Seferis'in *Destansı Öykü*, ve Ezra Pound'un *Kantolar*'ı arasında benzerlikler görüyor musunuz? Hiç değilse çıkış noktasındaki parlaklık açısından. Efe Murad'ın sözünü ettiği: "*şiir ve tarih, hakikat ve dünyevi an, ölü bağlam ve sonsuzluk*" kavramları, *Kantolar*'da olduğu gibi, açık sözlü bir kamyon yavaşlığıyla sürdürülen Eshab-ı Kehf'e varmış yolculuk'un niyeti; Necmiye Alpay'ın söz ettiği noktayı işaret etmiyor mu? "*Kayıran'ın şiirleri, felsefi boyutlu ve varlık bilimsel (ontolojik) boyutuyla ön planda olan şiirler. Bu nedenle aynı zamanda hem irkiltici, hem de çekiciler.*" Ya Ahmet İnam'ın "*iç derinliklerin şairi*" saydığı, yerelliğin ayırında; Tasavvuf, divan şiiri, Anadolu ve Ortadoğu'nun yankılandığı içtenlikli, yapmacıksız saydığı şiirler.

Efsus'a Yolculuk'ta; merkezi Kahramanmaraş'ın Afşin kazasında olan, Eshab-ı Kehf mağaralarında yolculuk son bulur. Bu yolculuk Kayıran'ın merkezi çocukluktan başladığı hayat yolculuğunun işaret edilmesi anlamını da taşımaktadır. Bir çeşit düşünsel iç dökme. Son noktayı koyma yolunda Seferis'in *Destansı Öykü*'sündekine benzeyen bir yol yorgunluğu. Seferis'in *Destansı Öykü* girişinde şu sözlerle başlamıştı girişimine: "*Anlamadığım bir büyüclük törenine katılmış gibiyim. Bunun bende ruhsal bir bunalım yaratacağını biliyorum. Ama sonuçlarının ne olacağını kestiremiyorum; sanki hiç düşünmeden atmışım kendimi bu yaşantıya.; sanki ölümlere meydan okumak için yapmışım bunu. Körfezin öbür yakasından birinin durmadan ve amansızca sardığı bir iplikle bağlıyım bu kıyıya.*"

Öteki kıyı, öteki dünya, öteki hayat: Seferis'in şiirlerinde sık sözünü ettiği kavramlar, tüm büyük yapıta çalışan usta şairlerin ortak paydası değil mi?

Oğuz Demiralp'ın "*kavramlarla imgeler, felsefi önermeler iç içe geçiyor*" dediği *Efsus'a Yolculuk*'ta düz gitmeyen bir şey de var aslında. Şair yolculuk esnasında Deniz Gezmiş'lerden, tarihin gezi dahil türlü evrelerine bir gönderme yapar. Hayatı bir bulamaç gibi tasarlar, Platon'dan, Milton'un *Kayıp Cennet*'inden, Troya destanından, Homeros'un *İlyada* ve *Odyseia*'sından izler taşıyan, günümüze aktarılan bir yolculuktur bu. Y. Kayıran bu kitapta anne baba evinin, çocukluğunun, gençliğinin hikâyesini bir kamyon sırtı yolculukta, Eshab-ı Kehf rivayetiyle özdeşleştirerek

notlamaktadır. "*Üç Okyanus arasında yaşadım*" demek de olayı buraya sarmakta, çorap söküğü gibi. Ashab-ı Kehf'te ne olmuştur?

Dönemim kralı tarafından putperest olmaya zorlanan yedi genç mağaraya hapsedilir. Üç yüz yıla yakın uyumaya zorlanırlar ve uyandıklarında (dirildiklerinde demek istiyorum) para, birimler ve her şey değişmiştir. Yücel'in bu modern epik öyküsünü sıkıştırdığı şiirsel eyleminde Ali Galip Yener'in deyimiyle "*Tarihi cumhuriyet tarihi öncesinden başlatılan, zulmün tarihini Cumhuriyet öncesine dayandıran*" bir şiirsel dokuya çalışılmıştır. Bir büyük yapıt düşüncesi de su yüzüne çıkmış, hatta varmıştır.

Ben Melih Cevdet'in *Yağmurdan Sonra* yapıtında andığı şu iki dizeyle çalıştığı, felsefi şiir kavramının uzantısı saydığım ve destek çıktığım bu tür çalışmalara ışık tutmak amacıyla, Sabahattin Kudret Aksal ve Yücel Kayıran'ı da çember içine alarak, sözümü noktalıyorum:

"Ben bu yüzyılı yaşadım
Ertelenmiş bir yüzyıldı bu" Melih Cevdet Anday

"Homeros anlatırdı, düş
Şimdi ışık yönü, Troya,
Akha'nın kalyonu durmuş
Zamanla karşı karşıya" Sabahattin Kudret Aksal

"Böyle başladı dünyadaki mezarlık...
oysa ne kadar güzeldi dünya henüz başlangıçta iken
mezarda sahip yok.. sanki mutlak özgürlük...
yaz sıcakta pıtrağın içinde öyle dalgın
mezarlıktaki halimle beraber
dünyaya yaşama geldim" Yücel Kayıran.

*

Derya Çolpan adını, *Ses Sözden Eksilince* adlı ilk kitabından çoğu şiirin içindekiler hatırlayacaklar. 1967 Aydın doğumlu Pamukkale Üniversitesi eğitim fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalışmakta olan şairimiz az yazdı, öz yazdı. Tıpkı ilk kitabı verdiği ad gibi şiire olan bağımlı bu sözle de gerçekleştirmiş oldu. Sözden sesi, sestem sözü eksiltti hep.

(*sen beyazı renkten ayırmayı da bildin*) dizesine tekrar olarak (sen belki de evimizde susmaya geldin) tekrarı gibi. Sonunda sözü "uzun otur, sön" diyerek susmayı "yaşam biçimi" yapıyor.

1990'lardan beri şiirin içinde olmasına rağmen, az kitapla (ikincisi de 'Kırık Su Saati' adını taşıyor) ne ayrı kaldı şiirden, ne de tam içinde olmayı yeğ tuttu. Ama bizim için hep şiirin içindeydi kendisi, biz onu hep varsaydık. 'Böyle zor iken / bir şairden telefon beklemek' dediği yerde bile şiirden, şairlerden kopmayacağına işaretleriyle aramızda görüldü hep.

Ölü Toprağı (Pikaresk yayın, 2021) Derya Çolpan'ın bugünlerde önümüze uzanan yeni şiir kitabı. Bir kez Aydın Ovası'nda yetişmiş bir şair olarak doğa kokusu ile bezenmiş; oldukça sıcak, ve kalp atışlarıyla ivme kazanmış; yalın, yüreğe kolayca inveren bir şiirler toplamı. Göze çarpan öğeler şunlar: Babasına tutkun, kaybetmesine rağmen bağımlı yitirmemiş bir evlat: '*Gölgeni göğe verme dendi babam, toprağa ver, görünmez ol*', "*çünkü babam her cuma / temiz gömlek ve külotla / insan bakmaya koşardı*" Derya da baba tutkusu bununla da sınırlı değil: "*babamın sesiyle uyudum*", "*babasının gizli seven herkes kadar özgürüm*" Kaybettiği babasını daha çok düşüncede yaşatma çabası görülüyor şairde. Belki "*Allah*

SALYANGOZUN ÖLÜM MESELİ

Herkes gidecek, sırtında yükü
Herkes susacak, içinde sözler

Salyangozlar ve kaplumbağalar evlerinde ölü bulunur

Herkes ölecek, tam da yaşanacak bir yaşta iken.

Hicran ASLAN

İLK KUŞLARINI YUTARKEN YAŞLILIK

ELLİİKİNCİ CÜZ

yazdıklarım ile yaşadıklarım arasındaki nefreti
çıkartıyorum tenin aldaticılığının huzuruna
kısırlaştırılmış hayvanların huzursuzluğu
benimleler zahirdeki adalet batındaki teraziyle

sesini hiç duymadığımız bir utangaçlıktı ninem/ tenine
hareketlerine sinen merhamettendi pazen elbiselerinin onca
çiçekli oluşu /
her renk gönüllü gelir otururdu bakışlarına/ oğullarının
yanında bile yememiştir/ hep en sonda /en arka odada/
hep sofradan arta kalanlarla/hüzününe karışan çorba kokusu
/sütün devamlılığı/ ayrılan serinleten büyüğü/
topladığı otlardan yaptığı yemeklerin doyumsuz tadı /kırıksık
ellerindeki bereket her mevsime yakışır/
dedeme hiç ismiyle seslenmemişti de/her hareketi o isim
olmuştu/doyasıya bakmadığı gözleri tekrarlayıp
durmıştu sevgisini zikir gibi/ömrünün tamamı sekiz öykü
çocuktur/utanıyor insan ona bakınca kendini bu kadar
açtığına hayata/
benimleler zahirdeki adalet batındaki teraziyle

soruyorum ölecek olanı çağıran her şeyden
yaşlılığın yuttukları nelerden oluşur
delilik ve hiçlikten /su ve ateşten/ ebedi dönüşten
çünkü beden yaşlanmaya çocukluğundan başlar
çünkü ilk nokta en uzun yalnızlıktır

şimdilerde kimde kalırsa bir gölge/kıpırdasa bozacak şiirin
ritimi/bıraktı geldi köyünü ninem
sadece çocuk değil çok şey doğurdu ve gömdü/çocuklarına
sığınmak ev kanat olan kadın/
ağır ve sürgün oldu çocuklarının evlerinde /seccadeden
yükselen sarmaşıklar tutunurken bedenine /
köyüne dedeme gömülmek duasına dönüşüyor kalbi/ tüm
kuşlarını yutarak/sonradan olma bir kör gibi/
buluşacağız diyor toprağın derisine saklanıp
buluşacağız/çünkü ilk nokta en uzun yalnızlıktır

yerle göğün birleştiği bu rölyefte
kemik tozlarından merhemleriyle iyileştirmeye gelecekler
beni
beni sesi seyir halinin acısı/ borçlar histerisi beni

sıralı ölüm versin" demesine rağmen, işin sırasını benimsediğini gösteren bulgularla, babasının ölümünü sıradan saymayan, kabullenmeyen bir gösteri var Derya şiirinde. Başta da söylemişim şair, sıcak bir gözlem ve anlatım yakalıyor her konuda. Hangi konuya yaklaşırsa sıcak, içten tarzı elden bırakmıyor. her konuda pozitif ve insanca kalmaya gayret içersinde. İşte 'baba' teması kadar dikkat çeken bir diğer konu da doğayla iç içe bir anlatımı sürdürmesi. Kitabın son dizesi olarak sunduğu: "*emziğimi duvara asıyorum*" demesinde şairin elden bırakmadığı çocukluk simgesine rastlasak da, belki her şey yeniden başlar demeye getiren finalle geleceğe bağlıyor okuru. "*o yıl kışa denk gelmişti yaz, ağaç içlerini bir karaltı sandık*" dizesinde doğayla birlikte yaşamının içli dışlı serüvenlerine bir gönderme var, ya da biçimlerine.

Parklarda tazyikli sularla yıkanmalar, öcümüzü topraktan aldık işaretleri, "*toprağa önümü ilikliyorum şimdi*" demeler, hep onun gönlünde doğanın karar verme yetisine yön veren biçim işaretleri:

*"baba, diyordum
sen hatırlamazsın, bir nehre girmiştin
suyu seviyordum o zaman, geniş bir vitrinde
nasıl da yıkanmıştım, susuyordun"*

Kitabın hemen her şiirine; doğanın yeşil parlısından bir ses yerleştiren şair, "*bahçede biber büyüyor acıyla*" dediği kadar, "*ormanın (binlerce balarısının) baş ağrısı, boş kovanlarını topluyor*" uzatmasıyla, doğanın her türlü saçaklarına gözlem yakıştırıyor. Belki de doğaya dair söylenmiş en güzel dizesi de şairin: "kağıda bakarken ormanı kaçırıyor insan" Burada yazma ediminin insanın doğa sevgisinden bir şeyler çalabileceğinin işaretini vermiş.

Derya Çolpan şiirlerinde; teknik olarak yalın üslubu yeğlemiş ve ironik biçimlerle gençlik veya çocukluğunun onda iz bıraktığı köşe başlarından notlarla tutturmuş, geleceğe olan bağı:

*"evi sarsın mor çiçekleriyle dedi komşu kadınlar,
kucaklarında büyüdüm çünkü,
çükümle oynadılar kocalarını çekiştirip."*

Buradaki ironinin benzerleriyle aralara sıkıştırıldığı hoş bir yöntem bu. Hele tekrar dizeleriyle şiirine bir güzellik kattığı da söylenebilir. (*daha yağmur icat edilmemişken / daha dağlar icat edilmemişken*) *tekrarları kadar, (eyvah! ne oluyor da bildiği dalı kesiyor insan?) , (eyvah! yüzündeki toprağı çatlatıyor insan)* dizelerindeki buluşma kadar.

Ölü Toprağı'nı bir ölçüde Çevreci bir yapıt olarak da gözetleyebiliriz. "*yepyeni bir deniz, ama mavi değil*" benzeri yaklaşımlar hemen çoğu şiirde beliriyor; kesik doğayı, orman mahallelerini dile getirirken.

Derya Çolpan, yaşı ilerledikçe bilge tavrını da saklamıyor ve de kaçırıyor şiirinden:

*"mucizeler mevsiminde
yaz dediler yazar oldum
oku dediler mezar oldum"*

Elbet gözlerden kaçmayacak kadar güzel yerleştirilen bu dizelerden başka *Ölü Toprağı'na* fikir olarak önem vermesiyle dikkat çeken şair, işin sonuna doğru yol alırken söyleyeceği şeylerin hesabını yapmaktan sakınmıyor. Çünkü Derya diliyle söylemek gerekirse:

"çünkü susmak isteyen hep toprağa ilişir".

Volkan ODABAŞ

Arzu Alkan Ateş’in üçüncü öykü kitabı “*Mahir Efendi’nin Papağanı (2020)*”, yirmi beş öyküden oluşan bir toplam. Yazın yaşamına denemeye başlayan yazar, “*Lübyana’ya Bir Bilet (2016)*” ve “*Hayy (2018)*”dan sonra gelen bu kitapta aslında tek bir öyküyü anlatıyor. İki kızın, iki çocukluk arkadaşının, “dünyada yolunu arayan iki seyyah”ın kasabada yaşadığı çocukluk yıllarından başlayarak, büyüüp kasabadan okumak için şehre gelişiyse sonlanıyor öyküler. Alkan Ateş, öykülerine mekân olarak kasabayı seçerken, bu dar çevre içindeki insan ilişkilerini iki kızın arkadaşlığı/dostluğu üzerinden yansıtıyor. Kitap boyunca konuşan kız çocuğu, zaman zaman diğer arkadaşının da sesini okura duyuruyor. Öykünün, türlerarasılıkla mektuba dönüşmesi söz konusu yer yer.

Çocukluk hatıraları, bellek, taşra ruhu, yalnızlık, büyüme ve var oluş sancısı, aile çatışması, karşılıksız ve yasak aşk, eğitim, aile ve bireyler arası çatışmalar, kuşaklar arası ilişkiler kitaptaki öykülerde ana temalar olarak öne çıkıyor. Alkan Ateş kendi öykü dilini kurmayı başarmış bir yazar. Teknik olarak da öykülerindeki kurmaca dünyayı sahiplenmiş bir anlatıcı. Edebiyat anlayışını şekillendiren diğer yazarlardan -örneğin Faruk Duman’dan, Oğuz Atay’dan- devraldığı dil zevkini yazdığı öykülerle derinleştirerek devam ettirmeyi başarıyor. Geleneksel anlatılardan, masallar, hâlk hikâyeleri, Dede Korkut Öyküleri gibi edebiyatımızın ana kaynaklarından da beslendiğini görebiliyoruz bu öykülerde. Zaman zaman yapılan metinler arası göndermelerle okur, Alkan Ateş’in kurmaca evrenini belirleyen ana metinlerin izini sürebiliyor.

“Kuş Ev” motifi etrafında başlayıp şekillenen öykülerde, bir kasabanın bütün sıra dışı insanları öykülerde yer buluyor kendine. Uzuların Bey Amcası, Kıl Haydar ve sevdalısı Leyla, Feyyaz, kasabanın saatçisi Mahir Efendi, Murtaza ve karısı Gülgez, İsfahan ve Hüdaverdi, Yusuf ve annesi Muhacir Lâl, Kızgınlarm Kemal ve karısı Sebahat, Rüçhan Öğretmen, kedi Kâtip, Karabaş, Berkant, Kocaman Efendi... Hatmi Nene, Yusuf ve Yakup Dede ise hep bir gölge gibi takip ediyor anlatıcı kıza. Bu kahramanların anlatıcı kıza bıraktığı izler ve hatırlanan anılar kalıyor geride. Karakterlerin iç içe geçmiş trajik yaşam öyküleri kızın ağzından aktarılıyor kitap boyunca. Alkan Ateş her bir karakterin öyküsünü ayrı başlık altında anlatsa da okur, tek bir öykü okumuş hissiyle kapatıyor kitabın son sayfasını.

Arzu Alkan Ateş, sıradan/basit insanların öykülerini yazıyor *Mahir Efendi’nin Papağanı*’nda. Yaşamın bizi savurduğu köşelerin ve tesadüflerin ortak yazgısına odaklanıyor. İnsanın arkasında kalan sırları ifşa ediyor. Tutunmak için verdiğimiz mücadeleyi anlatıyor. Taşrada bir kız çocuğu veya bir kadın olarak var olmanın bilgisini aktarıyor. Büyük resimde, Türkiye’de kadın olmakla ilgili dipnotlara da yer veriyor. Erkek egemen bir aile ve toplum yapısının bireyde bıraktığı travmaları/hasarları gözler önüne seriyor. Kötülüğün içimizde kök salıp büyümesine neden olan anne-baba tutumlarını sorguluyor. “*Kötülük öğrenilen bir şeydir*” (s. 30) diyen Kıl Haydar’ın bu tespitinden yola çıkarak, bir çocuktan bir katil yaratan zihniyetin “kötülük toplumu”na dönüşen hasta yapısını deşifre ediyor. Kasabalı olmak’la, kentli olmak arasındaki gerilimli hattı takip ederken, hasar gören kişiliklerin kapanmaz yaralarını tekrar hatırlatıyor.

Arzu Alkan Ateş öykülerinde masalsı ve şiirsel bir dil kullanmayı tercih ediyor daha çok. Anılara yaslanan öykü

KENDİ İÇİMDE

ben benim içimde yalnız kaldım ben kendi içimde
dağları bilirim rüzgârın aşka kırılışını
ben bir beni bilirim yalnız kalışımı
içimizdeki huysuz çocuk nerede

her kalbin kendi yurdu vardı
dolaşıp dururken çıplak tenin içinde
kırılsa bir çocuk oyun içinde
aşka suyu taşıyan kimdi

eskilerden kalma bir gülüştün sen benim içimde
kelimeler bilirim sessiz açan çiçeğin dilinden
ben bir beni bilirim seninle geçmişten
sende kalmıştım kaybettğim yer nerede

EĞİLDİM

Şimdi ben senden daha uzunca ayrı
Dağları su gibi geçerek
Eğildim

Bir dağın ardında yeşil bir vadi gibi yanağına
Eğildim

Suları yokuşa çevirdim sevincimden öptüümle
Sana eğildim

Dağ çalıkları arasında saklı bir incir bir üzüm
Ballı ballı ısırıldım eğildim

Bana bakan andızı unut ardıcı unut şu süpürge çalısını
Yakamozunu mavisini yeşilini Akdeniz’in unut
Ben sana eğildim

Bir kırlangıç oldum sana
Eğildim Çatal kuyruk mavi
Eğildim.

atmosferinin bunda payı büyük elbette. Düz bir zaman çizgisini takip eden öykülerin sonunda Alkan Ateş, yalnız kalan kahramanın hüznünü duyuruyor okura. Unutmak ve hatırlamak üzerine düşünürken yazar, unuttuklarını geri çağırarak için çabalayan kahramanların yanında duruyor.

Mahir Efendi’nin Papağanı, belleğin hatırladıklarını anlatmaya sözlü bir kitap. Herkesin yaşamından geriye bırakacağı onca anının içinden süzülen bir demet. Bize geçmişini anımsatacak bir tat, bir doku, bir mekân, bir eşya, bir yüz, bir sesin... Ama en çok da bir sesin öyküleri...

Yitirdiklerimizi, kaybettiklerimizi bize tekrar hatırlatacak bir sesi aramak ve duymak için yazılmış öyküler!..

(* Arzu Alkan Ateş, *Mahir Efendi’nin Papağanı*, Alakarga, İstanbul, Eylül 2020.

SERİN MASAL

adamin içinde fırın, yanmış ekmek
kül, ıslak kil; ayaklarında asfalt --
kadının içi gül; kışkırtıcı mermer
bakarken, toplam'ş saçını --
su içinde açıl'yor, gözleri nurdan..
vapura koşarak yetiş'r acı balkonlarda - -
(ki her pazar balkonlara hücum
ıslak örülmüş saçlarla
ak çamaşırları mandallamaya...)
kadırga'da film çekil'yor - -
kadın köpüğe bakıyor.. havl'yan köpeklere...
adam fayton atlar'na bakıyor
büyük langa'dan *küçük langa*'ya
mum yakanlar var akşam köşelerinde- -
kadın açıp kapatıyor çember'ni
liman kalabalık, çok rüzgar- -
saçları öbür balkonlara vuruyor
terütaze ak mintanın gülleri...
yağmur ko'kusu.. çamaşırlar toplan'yor--
sezen aksu dinley'rek, ciklet çiğn'yor- -
sait faik okuyor çember gözlükleriyle
çantasında çeşni kitaplar taşıyan..
medarı maişet motoru çalışıyor gürültüyle
aşkl' akıyor *ada vapuru*- - gitar çalıyor martılar - -
gitanes için şair dizeler tutuyor denizden - -
güllere bakıyor.. *topkapı*, *gümüşsuyu*..
diyarı acem'den... *iki nehir ötesi*'nden - -
dağ göller'ni düşün'yor-
falezleri *akdeniz*'de...
kulübe yapmak istiyor'm,
kuşlar getirir tahtasını...
dağlar okur, dedi kadın- -
her dağın başı bilgedir
deniz kıyıları hoyrat...
ölü'sek, o, tuz kuşla-; n'olur halimiz- -
hiç etmişler *eski vapurları*..
kuşların ayağ'na simit değmiyor
yalnız ölü kadının gözleri - -
bakıyor korkunç varillere..
hangi kuş getirdi bizi bu dağa - -
derelerde vapur düşünüyoruz - -
büyücü yineliyor teneke davul elinde:
-atlı yolu! cin deresi! atlı yolu! cin deresi!
orman 'çi çok serin, çay demle!
uyursak ... o, tuz kuşla- -
ne *yason* dayandı n' *kral'çe tamara*
deniz dağlarına.. kayaların garçlattığı gemilerle
varamazsın kafağ'na- - sessiz ol.. çay 'çelim
rüzgar götürsün, 'tuz kuşu birden
yağmurla bul'salım ağ'ç köpr'de
kaya ruhuyla keman din'yelim--
o, tuz at birden.. o, tuz kuş birden
'tuz geyik, 'tuz ceylan, kırk dere
on köpr'.. yedi tepe ..
izl'yelim gökkuşağ'nı, altından geçerken
üçler, beşler, yediler- -
hiçbir tren, gitm'yor eylül'den geri- -
hangi yakut gökte yıldızları gizl'yen →

BRE HAYDAR

Haydar Eroğlu'na

ey haydar! şüphe mi bu dem?
sitemini bilir turnadaki ah!
şaraba dersin zenzem
aşk ile içmeyene her daim günah!

Tanrı, dört kapı kırk makam aşikâr!
şüphe ettikçe gaip, varılmaz

sır'a, eşleşir şefkat ile ahuzar;
sanma ki dileğini o duymaz.

ey haydar! dünya bir evlek diyar;

güneşi de çürümüş,
gör karanlığımı
helallik istemek için ışıktan
yalvarırım Tanrı'ya, yakar nar.

mana derer yaşam rençberi, adı
haydar, hasıra oturmuş, yorgun. sükûtsa
gökyüzü kadar eski kâbus, duyar.

bezgin, sönmez o delil!
esirgeyen nefis adına söyle ki:
şer, adaletin kılığında; arş ağlar...

demi geçmesin, çay 'çelim
çamlar'n altında
atlas gezelim-- mağ'ramızda bağlı atlarla- -
yedi *kumkapı* görelim
göğ' atılmış balık ağı..
altı yürüyen atlar ülkesinde- -
çiy geçmeden çamiçi'nde
göğcebel'e varalım..
ne de olsa aylar bitmiyor, leblebi dudağında
üveyik ayağında; *canikler*'de dolunay..
akıyor *cevizdere*, *tifi* - -
sessizce geçiyor tilki...
istanbul boğazı alttan-üstten
dalga geçiyor *karadeniz*'le
boğaz mı güçlü, deniz mi - -
vadiye bakalım *üçpınar*'ın sessizliğiyle...
kardan yazıya, kara kızın taşına..
atına binmiş *mitridates roma*'ya karşı - -
şair elinde *sürmene bıçağ'*
bekliyor *sezar*'ı *tozkoparan mağ'rası*'nda - -
güğümler, ibrikler, toplandı çeşme başına..

GÜNLÜK

Osman Serhat ERKEKLİ

- 920
Pozitif enerjili dostların sayesinde hayattayım. Ramis Dara, Ozan Öztepe, eski komşum şoför Sadık Bilgili, yardımcım Gülperi Aydın ve yayıncım Vedat Akdamar.
- 921
Rüyaların senaristi ve rejisörü biz olsak şaşırtmaz bizi bir sonraki sahne. Bilgisayara benziyor beyin. Sayılar yoluyla işliyor olabilir düşünceler ve rüyalar.
- 922
Fazıl Hüsnü Çıplak adlı erotik dörtlüklerini hukukçuluğu da olan Haldun Taner'e sansür ettirmişti. Haldun Taner'in kapıcısından ben teslim almıştım.
- 923
70'li yıllar başlarında ülkücülerin beni öldürme ihtimalinden "Bir Türk çaydanlığı yüreğimde" mısram ile kurtulmuşum.
- 924
Ölüm akıllanmayacak.
- 925
Defter dergisini yöneten İskender Savaşır adlı bir şair vardı. Yine orada çıkmış, insanlar bir araya geldiklerinde nelerden konuşur mevzulu enteresan bir yazısı vardı. Ben o yazıdan para sağlık aşk iş dörtlmesi formülünü çıkardım.
- 926
Herkesin bir hayatı, geçmişi, geleceği var. Sıkıntılar kişinin kendini biricik sanmasından kaynaklanıyor.
- 927
Budak'ın dergisinin mayıs - haziran sayısındaki Genciken Islığım Vardı adlı şiiri çok iyiydi.
- 928
Sevgisiz kalmamak ve iyi bir anı bırakmak. Gerisi boş. Kentsel dönüşüm dolayısıyla 2 milyon liralık evimden oldum. Başkası olsa her gün dert yanardı.
- 929
Ateş olduktan sonra et nasıl olsa pişer.
- 930
Hem kitap satılmıyor diyorlar hem de bazı kitapçı dükkânları ana caddelerde yüz bin lira kira ödüyor.
- 931
İnsanlar ekranlara inanıyor, yazılı basın kan kaybetti.
- 932
Yayın işleri sırasında muhatap olduğumuz editörlerden herkes itibar bekliyor. Kendi işlerine yetişemiyor bu yetenekli edebiyatçı gençler.
- 933
Televizyonda Hemingway'in Yaşlı Adam ve Deniz'ini seyr ettik. Filmin Havana civarında Küba devrimi öncesi çekilmiş olması bana yaşımı hatırlattı ve enteresan geldi. Hikâyenin başlarında Nâzım Hikmet'in Bugün Pazar isimli şiirini hatırlatan cümleler vardı.

Selami KARABULUT

KENDİNDEN YORULAN

- nerede olduğumu unutup arada bir uyusam
yalnızlığım kaldırımlarda bir ayyaş şarkısı
sırtımı dayadığım geceden silkinerek doğrulup
bir yabancıyı sever gibi baksam kendime
- yüzünün yarısı sokak lambasının altında kayıp
ürpere ürpere severdi ellerimin ayası
diğer yarısı kıpkırmızı kesilmişken karanlıkta
hayallerle avunmak benim eski alışkanlığım
- dizlerimin üstünde emekleyerek mırıldandığım
bir çocukluk anısıdır bende akşamların masalı
hızla çekilen bir perdenin mahremindeki ayıp
yaşadığım bir anı mı yoksa ben mi uydurdum
- kaç akşamdır üstümde kirli ve tuhaf bir kasvet
ne kadar silkinip arınsam çıkmıyor kokusu
bol kolonya dökünüp kefenlenmiş bir ölünün
dinginliği var yavaş yavaş kapanan gözlerimde

Atnan BAŞKESEN

SABAHIN ELİNİ TUTACAĞIZ

- Dünya işaretleri silinsin yüzünün
Silinsin yüzündeki yorgun kaya gölgesi
Kapanmayan kuyu ağzı
Kara kalbindeki dünya eksikliği
- Issızlığıma düşebilirsin düşme
Fani dağınıklığı çünkü
İçimdeki dünya dikkatsizliği
Ve birkaç şey daha
- Bekle sana akşamın alnını getireceğim
Dünyanın penceresindeki hatırasız duruşuna
Bekle sabahın elini tutacağız, bekle
Senin elini tutmak sabahın elini tutmaktır, bekle

Hava AVCI KÖSEOĞLU

MASKELİ BALO

- Nasıl unuturum seni
Bunca yoksulluk içinde
Bir menekşe sofrası kurmuşken ömrüme
Yağmur atığı bir çise
Kedi tüyü yastıklar. Uyku
Saf su sarnıcında yıkanır
Namussuzdur ay şafağı
Maskeli balodayız şimdiki hepimiz
Dünya süzgeçten geçiriyor nefesini
Umutsuzum. Olsun karnım tok
Nasıl unuturum
Ağzın menekşe sofrası

Hakkı Engin GİDERER

S'AGAPO

Yol uzundu. Çok uzundu.
Kestane altına uzandım
Yaprakları buzikiyle karmına
Sarı rüyaya daldım

Nasıl da unuttum her şeyi
Pencerede çırpınan tül
Gece boyu korkarak nefes alan içlik
Siliniyor yavaş yavaş şafak

Çok uzundu yorgunluk gibi
Kayboldu yatınca
Toprak

26.05.2021

Şennur ÖZ

O EV

Alt üst ediyor şiir beni
Bıçak yaranın yanında soluklanıyor
Bir yudum su aşkın
Yutkunduğum sıra dağlar
Saklananlar yüzüne vuruyor acının
Yok olursa geçmişin izleri
Dikilemem çocukluğun karşısına tek ağaç
Kınından çıkması gerek zamanın
Tarihimde bir milat
Başım
Şimşek yüklü bulut
Gözlerim
Deniz ve dağ arası fener
Omzum
Göçmen kuşların konduğu
Yaslanan duvarlardan çekildiğim
Mevsimi gelmiş bir çiçek yıkıntıda
Yaşam derviş
Kulağıma söylediği panzehir
Yüzlerce şiirin ağzından dinlediğim

İçimde dayalı döşeli o ev
Çocukluk.

Ertuğrul TİRYAKİ

HAVADAN MUTLULUK

çocuktuk
içi hava dolu
bir balonla
ne çok mutlu olmuştuk

Aynur DURSUN

BARDAĞIN BOŞ TARAFIYLA ÇATIŞAN MESAFE

Bardağı tartan iris, iki metre ötede
elini uzatanın ümitli parmakları.
Çatışınca dokunulmazlığın maşasıyla
ansızın.Karanlığın içine kıvrılıyor
nedensiz nedenlerle.

Damarlarımızı zarına ayırmış mesafe
bardağın boş tarafını aşındıran.
Dalgalara karşı otururken.Ayrıksılığım
iki yabancı kadar uzak.

Anlatamam böyle, yamanın altında yaramı
tel örgülere.Kan bağışlamış yasaklarda.
Ayrışmanın aleviyle işaret çakıyorum
buzlu küvete bastırılan yollara.

Berber çalkalansak bardağın dolu tarafıyla
haritalar göstermez birleşen ah'larımızı
incelip sindikçe.Baskın boylarda
örtülen ağza girmiyor özgürlük.

Terazinin yönsüzlüğü,sağır noktalardan
açık vurulmaya.Naif aslımız
uyumlu suretimiz:
"Yaklaşmayın!" Kalbinize
doğrultulan sessizlik.

Ölmek için, ölümü hatırlamanın maddesi.

Dilek ÖZKAN

DİLÊ MİN DİGİRÎ

sakın ama elimi tutmasın
gözüme bakmasın
sarı saçlarım tenhalık
içgüdülerini bende öldürüp
sabahı kanatmasın kimseler
nehirler boyu acılar
birdenbire dilê min digirî

bıaktım sonsuza
rahmimden kopardıklarımı
çiçeklerin koynuna birer birer
ötesinde sarmasın beni
sesini alçaltıp kulağıma
az mutluluk ister misin demesin
fırat'a atıp yüreğimi çitilemesin kimseler

nehirler boyu acılar
birden bire dilê min digirî
hep onlardı orada
ben oturdum yalnızlığımı
dokudum duvarlara
döktüm sulara kederimi
hüznümü toprağa

VARLIĞINI HIÇLIĞE ARMAĞAN EDEN ŞAİR: EMEL GÜZ

Deniz DENGİZ

Ben! hâlâ ilk günüyüm dünyanı

Uzandım bir nehrin yatağına. Asitli su ağzımdan içeri sızmaya başladı. Niye bırakılmışım uzak bir iklimde? Ben bir sonbahardım kendim bile bilmiyordum bunu.

Artık anladım yaşamak oyun değil / Mermer bana benziyor kadınlık bu değil

Sadece “yaz” dedim. Ne yaşadysan bu kara toprakta yaz.

*Paranteze güvendim iddia sahibiyim / seveceksin ben!
çünkü öleceğiz. / Ruhundan kovulmuşu çünkü şiir Manukyan /
ağladım ve gittim ağladım ama gittim / görünce görünmezi bir
liralık aynada*

Kulaklarımda çakıl taşlarının sesleri. Kulak zarım patlıyor, kan sızıyor başımdan yeryüzüne. Ne yaşadysam ne yaşattysam aptallıkmiş. İçkin bir korkunun dile gelmesi bu. Çevremdeki tüccar kalabalığı beni yargılıyor.

Kendim için hiçliği taşıyorum ruhumda. Hayatım ansızın çok değişiyor. Kendime bakmak için aynam kalabalıklar. Silik bir insana dönüşüyorum. Yabancı, bir taş gibi onların dramına katılıyorum. Bu bir yanılgı mı? Aldanış mı, yoksa kaybediş mi?

Acıya geldim kitabı bitireyim diye hevesle / sıkılan kitap gibiyim içindekilerden / Önce dörtlük evet anlayana hayattır /Neden öldüğünü sormak gibidir ölüye

Kızıl bir nehir, bedenimi ve ruhumu tutsak ediyor. Mağarama dönüyorum yeniden, kesinlikten bir iz yok. Mutlaklığı yok ettim yıllar önce. Bana ait bir sığıntı ve yabancı bir duygu... Titriyorum tabiata karşı.

Bu benim gördüğün bu da benim görmediğin! / Görmemişin ruhuna yalnızlıkla girdiğin!

Çakılıp kalmışım gözlerimin çanağında. Nasıl bir yaşam bu! Gerçekliği bile elimden alınmış. Çizgileri, sınırları var... Uyuşturuyor belleğimi. Küçük odamda yanına sokulmuştum, sen beni uzaklarda ararken. Kendimden bezmiş soğuk bir havayı soluyordum.

Uzaklaştığında her şeyi seninle bıraktım o uçuruma. Bir düşün buldum kendime, düşünmekten bıktığımda. Düşünüşün olduğu yerde artık kendimi arıyorum.

Yarım kalmayı seçtim eksik değilim demek bu /

Ne kadar da mutlu insanlar, bakışlarından anlıyordum. Onlarla yaşamak arzusundayken, yaşayamıyordum. *Anladım şiire değil hayata çalışsaydım / Dil değil büyük bir ev isterdi bu varlık.* Olmayacak şeyler için didinmişim bunca sene. *Şair olmayı seçtim ölünce babaya geçmek.*

Demek ki, bilmek ve düşünmek, insanı yanılgılara sürüklüyor. Bir yaşamama zehri içime zerk ediyordu. *Hayatımı seçmedim Orhan Göksele demek bu.*

Var olmak neydi? Bu cehennemde yanmamayı başarmak... Ne yazmışsam bana hiç benzemiyor. Evet, o kıyıda boğmuşum kendimi.

Ben!i sevmek kocaman bir adamın / Küçük bir çocukla sevişmesi / Ben!i bırakma Emel bu dünya çok büyük / Aklımı kine boyadım ruhumu geceye

...
Oyuğuma su ver çiçek bırak şiir oku / kim aldatabildi ben!i şair kadar

Bir boşluk arası git dedim sana. Ruhumda derin, korkunç bir yarık. Zaman geçtikçe adı yaşantı oluyordu. Çınar ağaçları dikmeye çalıştık gecenin derinliğine.

Bu gıcırdayan kapıya her gece korku / Sahildeki taş kadar kayalaşmış aklımla / Deniz olmanın kaderi çarpıyor / Gövdemdeki yosuna çarp ve anla / Niye Emel olunur mutlu olmak varken / Ciddi bir hayalin o uzun kıyısında

Uzaklığı karanlık bir odada buldum. Sanki yitik anlamlar bana orada ulaşır. Yolculuğa hazırlanmama gerek kalmaz.

Ben odalarla konuşmayı çok iyi bilirim. Acılarımı, günahlarımı, kendinden bir parçaymış gibi saklar. Karanlık ve anlaşılmasız dili özünden bir şeyler anlatır bana.

Bu dünyada değil sarhoşlukta buluştuk

Bir oda, zihnimin çatlaklarında sızır hiçlik. Plastik penceredir, renksiz bir duvardır ruhum. Yaşamın renkleri uzaklara göç eder. Geriye bir film şeridi gibi akan yıpranmış görüntüler kalır.

İkisi de gerçektir ama ben! kimi sevdim / Neşe tutmayan ruhuyla şimdi kim ölsün

Bir ev, bana uzaklığı ve anlaşılmasızlığı duyumsatan.

Acıtmıyor işte için için ağlayan / Korkutmuyor işte bıçak çekmek ruhlara / Elbet o da kandırılmış hayata başlarken / Belki onu da unutmuşlar varlığın çantasında

Dışarıyı yangın... Yaşantım, anlamım ve rüyam beton yığına gömülü.

Ne olmuş üzdüysem çocuk kalpli bir dev / Bu kadın bu gövdeyle hiç uyumlu değil ki

Tabiatça reddedilmiş iki yağmur damlası / Düşse ne çıkardı varlığın toprağına

Sessizliği her hücremle kavrarım. *Açlık güdüsünden geriye insan diye kalanım.* Odamın soğuk ve sıcak hali tarihidir ruhumun...

Ruhum, her yeri kuşatmış bir volkandır. Birbirimize benzeriz gecelerin sabahında. Bambaşka bir zamanı yaşarım. Dünyayı odamın dilinden dinlemeye yeltenirim.

Kalbimi görenler niye ağlar bunu bilmez trenler

Her güne gece doğar. Her geceye güneş batır. Müzik ve ahenk arasında yürürüm. Bilirim bunları yazı dilinde anlatmak saçmalaktır.

Kalakaldım kıyıyla deniz arasında bir yerde. Ne denizden bir parçayım ne de kıyidan.

İçimin soyutuna nerede oda bulayım / zamanın ruhuna evim öyle küçüksün ki

PROTEZ GERÇEK

dilim bir yalandı boyandı pembeye. anladılar
bütün kapıları açtım. depreşti cüretlerim
vazgeçmenin boşluğuna gömdüm gerçeği

hızalı şeyleri sevdim hayatı cetvelle çizmeyi
uzakları toplamayı da
kaygı üçüncü gözümüdü yedi geceyi birbirine ekleyen
sevdim oğul diye bir şaşkınlığı büyüten babamı

bu artırılmış gerçeklik esnetmiyor zamanı
hayat katılaştıran bir şeydi. gördüler
oysa hizayı ilk saçlarımda terk ettim

renkler ıskartaya çıkıyor tek tek
göğsümde icralı bir gökkuşağı. bildiler
yorgun bir coğrafyada büyüttüm kızlarımı
çoğul iraksamalar çağın en büyük salgını

insan korktuğu yerden sınıyor
her yaşta endişe
her gemide yük
ayrılıkla her aşkta

açılan bütün kapılardan geçtim
protez gerçeklerimle
açılan bütün kapılar bendim

AY AĞRISI

arzularım dökülen teleğindendi
içimde yüzüp durdu o mavi kuğu

akça ağaçtım serilirdim kırlara
bir çukur bir tümsek bağlık bölgeler
avuçlarında açardı türlü çiçeklerin

şu tepeyi aştık mı bulutlar
akışkan mavi
sonsuzluğa kurulu zaman
indik mi yamaçlardan aşağı
kıyısında yız nehrin
dağılan sesimiz
ay balıklarını doğururdu suya

susun kıyısında gecelerce
içimize bükülüp uyurduk
sanmaların kıvrımında
solduğumuz yerden fişkırdı aşk

daha aşılabacak karalar vardı
öyle şaşkın kamaşarak gözlerimiz
uzun uzun baktık yaz biterken
kırılan yollara

bastığımız yerde hâlâ titrer mi otlar

HİCAZ, NİHAVEND VE TAKSİM

taksimdeyim. bir çocuk akordiyon çalıyor.
yağmur yağıyor üstelik şemsiyem yok.
oteller yüzümden tanıyor karakollar gibi
ikisinde de bir gece kalıyorum.
birisinde nezaketle karşıyorlar, diğerinde nezaretle
taksimdeyim. bir gül satın alıyorum.

taksimdeyim. gezi parkında banklar dolu.
bir çift, evli olmalılar, kavgaya tutuşmuş.
beyoğluna giriyorum. düşlerimi arıyorum.
halep pasajının üzerinde bir yazı:
“burası bir zamanların beyoğlu sineması”
latin kahveleri satan bir yerde seni bekliyorum.
“merhaba...” ellerin niye böyle soğuk bilmiyorum.
“yazı özledim” diyorsun. birer sigara yakıyoruz.
sen trene gidiyorsun... belki de emirgâna gidiyorsun...
taksimdeyim. ilk kez orada sarılıyoruz.

taksimdeyim. paltolu insanlar elleri ceplerinde...
kuşçu ressamın bir tablosu düşüyor aklıma.
lokantalar açılmış, borçlar ödenmiş, yasaklar kalkmış...
ben yürümeliyim bu yağmurda, herkes koşuyor
çok mu aşikâr doğma büyüme istanbul’lu olmadığım?
taksimdeyim... kimse adres sormuyor.

*kuşçu ressam: faruk cimok

NÖBET

kuşların bir baharı var, çağırılmaktalar
öykünen toprağa eksik uykular
iki dudak gibi çarpışan ıslak vadilerde
varlığımızdaki yoklukla ürkek adımlar.
günün devrilişini izledim, güneş lekelenmekte
usumdaki uğultu, sinip beklemekte.

doğrudum yalınayak koştum patikalara
alakaranlıkta çok kara yazmış şairler
çılgın çılgınlıklardan, sükûn gecelerden
yeminini ezmiş haksız sayıklamalar
bir eski gökyüzünden ibaret zulada neşe
ah bu sabahlar neden böyle doğup durmakta?
günün devrilişini izle, güneş lekelenmekte

usundaki uğultu sinip beklemekte.

bu günler uzar da uzayan ömürdür başkasız
bu akşamları alın, ben bunları ezberledim
tespih taneleri gibi saçıldı saatler dağınık ve aynı
aynı gölgesizlik pençesinde birçoğumuza yollar.

günün devrilişini izleyin, güneş lekelenmekte

usunuzdaki uğultu sinip beklemekte.

SEVİGEMİ

Bir ışıktır senin aşkın,
Gölgemi bulur da benim;
Bir saklanmaz boşluktur,
Yaslanır göğsüne günün.

Bir ezgidir ondan bana,
Ruhuma akarak gelen,
Ulaşılmaz bir yoklukta,
Benliğimi gönendiren.

En öncede bir nokta yok,
Zaman üstü Tanrı'm benim;
En sonrada bir nokta yok,
Sonsuzdadır Sevgi'm benim.

Sevi sevi içindedir,
Görürüm hepsinde seni,
Işığın görünmez kılan,
Gönendirendir gölgemi.

Hakikat denizinde o,
Yüzen üstündeki Gemi,
Uymaz herkes, bilmez elbet,
Kuralların gizemin

Yunus'a inanıp dalmak,
O hakikat denizine,
Dalmayan ne bulacak ki,
Döndüğünde gemisine.

Yunus diye görünmüş o,
Sarsmaz diye görün sen de.
Nereye gidersin söyle?
Gönlün dolsun aşkla böyle.

Güneşin battığı yer mi?
Güneşin doğduğu yer mi?
İki dağ arasındaki,
Kurduğun o settir Gemi.

Herkesin göğü ayırır,
Ye'cüc'ü Me'cücü ayrı.
Herkesin gücü ayırır,
Gog'u Magog'u da ayrı.

Herkesin derdi ayırır,
İçkisi kumarı ayrı.
Demiri eritip kor yap,
Sonra da erit bakırı.

Dökersin üstüne onun,
Erimiş demir de olsa,
Yumuşatacak sevgini,
Vefa onda haya onda. →

YEŞİL YAZMA

-Cahit Külebi'ye...

buğday tarlasından biçtim sesini
bozkırın gölgesinde insanlar sevgi
aklım bulutlarla denizlere aktı
kaldım, alıp gitti mevsimler gerçekleri

dalgın biri kendi içinde ayakkabılarıyla
şehri esir alıyor yorgunluğa sarılmış

kıyısına otur şu akşamların
genç kızlar ağlamasın elalem
şapkasız aydınlatsın ortancalar masmavi

çay kokusudur bardağı çatlatan
belirsiz denizdir
kar eriten ağaçların korkusuyla
erken içilen sudur umut

yıldızlı çocukları pekiyi seviyorum
arsız elleriyle gülümseyen
nişasta yesin kuzular yaylada binlerce göl
dağları del keremi yakala kazma izlerinden

köprünün üstünde leblebi
oturmuş sahibinin ceplerinde kavruluyor
insanlar çekiyorum tıkr tıkr
altında trenlerin karıncalandığı

yolları katar ağız vermez kimse
kaynar gökyüzü ayaklar şişer
kamyonlar geçer kavunlar toz içinde
ben enine boyuna bir serçe uçururum

Bir kul ki o katındandır,
Delse de gemini Hızır
Korur seni belalardan,
Bilmeyenler yolda kalır.

Ashab-ı Kehf uyanır da,
Yeniler de gemileri,
Kalem olur ağaçlar da,
Mürekkeptir denizleri.

Yazılsa da bitmez sözün,
Ayrılır da gökle yerin,
Sudan gelir atan senin,
Aşkıyla var o son demin.

Nereye gidersin söyle,
Gönlün dolsun aşkla böyle?
Yunus diye görünmüş o,
Sarsmaz diye görün sen de.

ANLIK

Ramis DARA

Hayatta en büyük ve sürekli çabayı ayakta kalmak için harcadım. Buna harcanan enerjiyle kelli felli bir dağ ovaya dönüştürülebilirdi. Sonucun boş olduğunu bile bile... Ne olsa dağların ovaya, bedeninin havaya karışacağını bile bile...

-Olsun. Ben yine de çıkıp yürüyeyim.

*

Yasaklı günlerde dışarda akşama kadar kalamadığım için bir şeyi müthiş merak ediyordum: Ebabiller akşamüzerleri yine çılınca surlara hücum ediyorlar mıydı geceyi geçirmek için.

Bir iki ay böyle bir kıyamet yaşanıyor, sonra yavrular büyütülünce ağustos eylül aylarında göğün yükseklerinden hiç aşağı inmiyor, bu efsane kuşlar. Ardından güneylere gidiyorlar.

Bu ilk özgür akşamı Saltanat kapısının karşısındaki Okçubaba'da geçirip durumu gözlemlerim. Kulaklarım ve uzantısı yorgun beynim, bir sokak akordeoncusunun birbirinden romantik şarkıları ve ebabil çığlıklarıyla inanılmaz mutlu mesut saatler geçirdi.

Yarın akşam da tarihi belediye binasının karşısına ebabil teftişine ve olabilirse saf çığlık senfonisi dinlemeye gitmeliyim.

*

Sokaktan bahçeye uçup gelen tohumlardan çıkmış bir hatmi.

Yabancı otları koparıp atarken, geçen yaz sonundan bu yana ona dokunmadım. Kışın o karlı, donlu günlerinde yıkılmadı, öylece durdu. Havalarda ısındıkça gün gün büyüdü, dev yapraklar sürdü. Önümdeki günlerde boyu boyuma ulaşır, belki geçer. Ve yaz gelir, açar!

İçimde de bir merak: Acaba rengi ne olacak? Pembe olma ihtimali yüksek. Sokakta en çok pembeler vardı. Beyaz olma ihtimali az. Kırmızı olma ihtimaliyse yok gibi bir şey.

*

Açacak bir çiçeği beklerken zamanın emin ellerindedir. Renk güzel bahanedir.

*

Anılar, küçük kertenkele türü süleymancıklar, salyangozlar, toprağın hemen altındaki solucanlar ve arada bir gelen kelebeklerle küçük bir aile olmaktadır yeniden bu yaz da minyatür bahçede.

*

Yılın ilk manolyası. Çiçekler açmaya, kuşlar uçmaya devam ediyor. Manolyanın bir yanı güneş, bir yanı geceyi üstünde geçiren, belli ki irice bir kuşun kallavi gübresi.

*

Gittiler ya, neden bilmiyorum. Ya da ne yaptım, ne yapmadım da kaldım, bilmiyorum.

*

Dünyadan serçeyi tanımadan, sesini ayıramadan geçenler varsa biz o kadar şanssız değiliz demektir.

*

Güneş ve kuş sesleri varsa gerisi önemli değil; gelir, bulur, tamamlanır.

*

Sallamak çare olsaydı rüzgâr susuz kalmazdı.

*

Mevsimi seçiyorum, sonbahar. Ayı seçiyorum, ekim ya da kasım. Yıl seçme hakkımsa yok.

*

Ölümünden kime ne... İlimimden kime ne... Hasırım, çulumdan... Kilimimden kime ne...

*

Oldum sanmak tehlikeli. Bir yan olmuş gibi dursa da, saklı yan hep kalır.

*

Keşişin güne başlama duası.

Sen bir hiçsin. Sen bir hiçsin. Sen bir hiçsin.

Ama yanında ağacı çalısı otuyla, böceği kurdu kuşuyla, taşı kayası toprağıyla, güneşi yağmuru rüzgârıyla harikulade bir doğa var ve üç beş sevgili insan.

Bunlarla hepsin. Bunlarla hepsin. Bunlarla hepsin.

*

Ortalama insanata bakarsan bu ortalamanın da altında kalırsın kardeş. Onun için sen sık sık toprakla halvetteki nebabata da bak.

*

Huzur arıyorsan nebatat, Hızır; başka şey arıyorsan insanat hazır.

*

Kendini ne kadar iyi hissedersen hisset, bir an gelecek sesler ve renkler yoluna yalnız devam edecek.

*

Bu kalp senin kalbin, bu ev senin evin, dedim ona. Ve ikimiz de inandık buna o anda.

*

Taş değilse toprak sıkılabilir. Her gün küçük bir taşın yerini değiştirmek gerekir.

*

Kiremit döşeme ustası gibi kapla ki günlerini su sızmasını, yel girmesin içeri.

*

Çok okuyup az yazmalı, karakamuya aldırmadan. Kalemler aşırı tutmaz, iyce içe daldırmadan

*

Önce sükunet. Sonra hareket. Sınırsız bir sonsuzluk ülkesinde kanatlarını fark et.

*

Anlam var elbet, ama kimi anlar ve kim anlar...

*

Ne ki para etmez, ne ki mevkie makama tekabül etmez, onun peşinde seyirttim. Pervasızlığım bundan.

*

Hangi görünmez zamanda çiçekler açtınız da tohum dolu meyvelere durdunuz, ey kokmaz bulaşmaz, ama lezzetine şirk koşulmaz semizotları!

*

Aylar sonra otobüsle sahile ilerlerken iki yanımdan akan kırları keyif soframın yeşillikleri sandım...

*

Döküle döküle tükenmediler, az ağarsalar da. Hâlâ orman gibiler. Anladım, beni benden önce terk etmeyecekler.

*

Dışarıdaki çisentiye titreşen, arada bir benildeyen, yapraklara bakarak hissetmek kadar güzel bir şey olabilir mi?

Doğrudan göğe ya da yerdeki su birikintilerine bakarak değil; güzellik otlara bakarak anlamakta yatar.

*

Yaz bahar armağanı serçeler gün içinde, ebabiller akşamda, karatavuklar ağaçlıklarda kaldı ötüşleriyle. Şimdi konuşan bizim içimizden.

*

Sahil düzenlemeleri sırasında kaybettiği, hatıra yüklü özel kayaları olmayan insanlar, hayatta bir şeyleri eksik yaşamış demektir. Daha az özlemişler, daha az kayıp acısı çekmişlerdir.

Ayrıldığınız ya da kaybettiğiniz insanlarla ilgili konuşmalar duyabilir, onlarla ilgili birileriyle siz de konuşabilirsiniz.

Ötekilerse içinizde kaya olarak kalmıştır.

*

Yoklukları belki özgürlük olur sanıyordum. Tersine tutsaklık oldu. Geceleleri durup durup onlara bir şeyler anlatasım geliyor. Bakıyorum ki yoklar.

ALTMİŞ YAŞ LİRİKLERİ**I / SIKILMAK**

En azından çiçek açmış, hiçbir şey olmamışsa çiçek açmış
Demek yaşıyoruz, hâlâ sürüyor bu saçmalık, bak çiçek açmış
Demek ölmemişiz, demek her şey bitmemiş henüz
Yalnız da, yaşlı da, yoksul da olsak, yoksul da olsak
Yaşıyoruz demek, demek çekilecek çok acı var daha
Sürülecek tarla, ekilecek tohum şuraya buraya

Evet, ama sıkılacağız, ahşap raflardaki tozlar gibi
Sıkılacağız, daha çok sıkılacağız, masa başında
Bak ne tuhaf, sıkılır mı insan hiç elinin altında kâğıt kalem
Ya nasıl sıkılır insan siyah beyaz, üçgen içinde dörtgen
Sıkıntıdan kuyruğunu yer yıkan, ırmak sıkıntıdan bulanır
Ah, ateş tarlasında gelincik, açmadan solar sıkıntıdan
Ah evet, çiçeklerden gelincik sıkılır en çok en çok
İnsan gözünü dört açmazsa bu dünyada ölür sıkıntıdan
Sıkılacağız evet, daha kim bilir ne kadar, ne kadar

Ne kadar da belli sıkılmamızdan belli yaşadığımız hâlâ
Barış uğruna savaşmamızdan, sivri dilimizden belli
Özgürlüğe tutkumuzdan onu yitirme pahasına,
Şundan belli Nâzım dedi diye, dedi diye Nâzım
Gelecek için zeytin ağacı dikmemizden en son ânımızda
Demek yaşıyoruz henüz, delirmemizden belli çocuklar için
Delirme yetimizden, gelincik tarlasında ateş üflemezden
Bak açmış pembe beyaz, kuru bir yaz akşamında avuçların

Sıkılmış da okşuyor şafağı, geleceği olmayan yorgun şafağı

Cansu AYDIN**HAYALLER UÇURUMU**

toprağa eğilmiyor boynunu bükerken
hayaller uçurumunun kıyısındaki lâle,
ruhunun gözleri mavi derinliğin ebrusunda
reddediyor kök saldığı ölüm yatağını,
cesaretle gökyüzüne bırakıyor kendini...

düşüş mü yükseliş mi? sancılı muamma bu uçuş...
bir Güneş'e varıyor her ters kadehin yolu,
bin parçaya ayrılırken dua kırıkları hâlinde...

KÖPRÜ

Korkarım bir daha iyileşmeyecek
heybesinde güzel düşler getirirdi
gözlerinde müzeler...
yolladığım selam yerini bulmuş mudur
taşbasmalar sakladım senin için kumlu
tozlu patikanın sonundaki
badanalı evin dikenli çalılarını

*ufukta beliren ince çizgi
seni götürecektir o köprüden seni
başka yerlere*

güneş nasıl batar bilirim ya
sen güneş nasıl doğar bilir misin

kaç eylül gecesi dışarıda kalakaldım kaçak
bu köprü götürecektir bizi bir düşün isteseydin
ayakkabıların hep boyalı mataran dolu olurdu
şimdi avut geveze kuşlarını
inan bana sevgilim ölümler bile
arkamızdan gelecek
durma gidelim

sen bu nehrin üstündesin
ben senin geçeceğin köprüdenim

akdikenlerden çalılardan geçtik
yolun yokuşunu duvarın dikini pisini gördük
ayaklarımız çıplak ayakkabılarımız ıslaktı
mürver ağacının gölgesinde deniz kabukları
dikenliydi güneş gitti ufuktan

şafak sökmedi daha gecenin çivisini
kalk sevgilim
eğri eğri yağın yağmurun ardından
bize gidelim

Nihan İŞIKER**SÖZLERİ DÜŞÜNEN OLMADI**

Soğuk bir geceydi
Üşüdü üstü açık düşler
Tanrı'nın ninnisiyle vardım sabaha

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 70 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem, Zihni Engüdar, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı	: Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR37000670100000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)	Yazıcı çıkışı	: Selman Kırtasiye, Kâzım Baykal Cad. No: 14, 16040 Osmangazi - BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şiir ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.